

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat		Güncelleme Tarihi	27/12/2024	
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS
	Türk İslam Edebiyatı	Zorunlu	2	1	3
Dersin Seviyesi					
Lisans					
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2		0		0	
Öğrenim Türü					
Örgün					
Eğitim Dili					
Türkçe					
Dersin Amacı					
Türk kültür coğrafyasında yetişen ya da yaşayan şair ve yazarların zengin dil varlığını kullanarak İslâm kültürü etkisinde ve Türk kültür değerleriyle uyumlu olarak ortaya koydukları birikimlerini dinî-tasavvufî ve edebî açıdan incelemek ve Türk İslam Edebiyatı sahasının temel muhtevasında öğrencilere bilgi, beceri ve yetkinlik kazandırmak					
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler					
Yok					
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler					
Yok					
Dersin İçeriği					
Türk İslam Edebiyatı’nın kaynakları, tarihsel süreç, öne çıkan müellifler ve eserler, ortaya çıkan eserlerin türleri ve nazım şekilleri, yazma eserlerin özellikleri, şerh ve tahlil.					
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar					
Yok					
Staj Durumu					
Yok					
Ders Kitabı / Malzemesi*					
1	Hasan Aksoy vdğr, <i>Türk İslâm Edebiyatı</i> , AÖF, Ankara 2010.				
2	Halil İbrahim Şener-Alim Yıldız, <i>Türk İslam Edebiyatı</i> , Rağbet Yay. İstanbul 2016.				
3	Ali Çavuşoğlu, <i>Türk İslâm Edebiyatı (Kitaplar, Türler, Devirler ve Şahsiyetler)</i> , Kayseri 2015.				
4	Mine Mengi, <i>Eski Türk Edebiyatı Tarihi</i> , Akçağ Yayınları, Ankara 2010.				
5	Mustafa İsen, <i>Eski Türk Edebiyatı El Kitabı</i> , Grafiker Yayınları, Ankara 2015.				
6					
İlave Kaynak(lar)*					
1	Bilal Kemikli, <i>Türk İslam Edebiyatı Giriş</i> , Emin Yayınları, Bursa 2011.				
2	Necla Pekolcay, Selçuk Eraydın vd., <i>İslâmî Türk Edebiyatında Şekil ve Nev ilere Giriş</i> , Kitabevi, İstanbul 1996.				
3	Ali Yılmaz, <i>Türk İslâm Edebiyatı El Kitabı</i> , Grafiker Yay., Ankara 2017.				
4	Abdurrahman Güzel, <i>Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı El Kitabı</i> , Akçağ Yayınları, Ankara 2015.				
5	Cem Dilçin, <i>Örneklerle Türk Şiir Bilgisi</i> , Ankara 1997.				
6	M. Fuad Köprülü, <i>Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar</i> , Alfa Yayınları, İstanbul 2014.				
7	Nihat Sami Banarlı, <i>Resimli Türk Edebiyatı Tarihi (I-II)</i> , MEB Yay., Ankara 2016.				
8	TDV İslam Ansiklopedisi. İlgili Maddeler.				

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

9	Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Dergah Yayınları), İlgili Maddeler.
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri	
Dr. Öğr. Üyesi Aslınur ÖZCAN KOCABEY	
Ders Asistanı/Asistanları	

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**	
ÖÇ-1	Din ile Edebiyat arasındaki ilişkiyi bilir ve Türk İslam Edebiyatı bilimini ve kaynaklarını tanır.
ÖÇ-2	Türklerin Müslüman olma süreci öncesi edebiyatını ve müslüman olduktan sonraki dînî edebiyatın temel eserlerini yazar ve muhtevalarını ayırt eder.
ÖÇ-3	Anadolu'da Dîvân ve Halk Edebiyatının kurucularını ve bu edebî akımların dînî formlarını kaleme alan edipleri, eserlerinden örnekleriyle tanır.
ÖÇ-4	Dîvân ve Halk Edebiyatımızda türleri Allah ile ilgili türler olan münâcât, tevhid, naat, mevlid, hilye, ilâhî, nefes, devriye, şathiye gibi türleri öğrenmek ve ayırt etme becerisi kazanır.
ÖÇ-5	Türk Edebiyatı sahasında yazılmış edebî metinlerin nazım şekli, vezni, kullanılan edebî sanatları gibi temel niteliklerini örnekleriyle kavrar ve birbirinden ayırt ederek tanımlama yeteneğini geliştirir.
ÖÇ-6	Osmanlı dönemindeki dîvân edebiyatı şâirlerinin dînî muhtevalı şiir örneklerinde kullanılan mazmun ve sanatlar yoluyla şiir tahlil etme becerisi kazanır.

Yazma eserlerin özelliklerini bilir ve manzumeleri genel anlamıyla tahlil etme yeteneği kazanır.

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ						
	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
1	Türk İslâm Edebiyatı'nın tanımı, amacı, kapsamı	Din edebiyat ilişkisini özetler.				➤ AÖF 3-17. ➤ Çavuşoğlu
		Türk İslam Edebiyatı Biliminin tanımını yapar.				
		Türk İslam Edebiyatının kapsamını değerlendirir.				

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

	Din- edebiyat ilişkisi Telif Geleneği	Türk İslam Edebiyatı ile diğer disiplinler arasında bağ kurar.				2015, 3-21.
2	Türk İslâm Edebiyatı' nın Kaynakları	Türk İslam Edebiyatının kaynaklarını özetler. Bir müellifin biyografisini kaynaklardan hareketle hazırlar. Muhtevaya ilişkin kaynakları değerlendirir. Biyografik ve bibliyografik kaynakları birbirinden ayırt eder.				➤ AÖF 23- 46. ➤ Abdu rrah man Sâmî Efen di Nâm e-i Muh arre m
3	İslâm Öncesi Türk Edebiyatı 12.yy TİE Tarihi Ahmed Yesevî ve Türk İslâm Edebiyatı' ndaki Yeri	İslam Öncesi sözlü ve yazılı Türk Edebiyatının gelişim sahfalarını edebî türler ve nazım şekilleri bağlamında açıklar. İslamlaşmayla Türk Edebiyatında yaşanan değişimi yorumlar Dede Korkut Hikâyelerinin kültür birikimini özetler. Türkistan bölgesindeki ilk Türk sûflerini açıklar.				➤ Mengi, 2010, 15-45. ➤ Köprül ü, 2014, 245- 266. (Ahme d Yesevî' nin Tesirler i) ➤ <u>Divan-ı Hikmet (40. Hikmet) Nat</u>
4	Türk İslam Edebiyatın ın İlk Mahsulleri	Türk İslam Edebiyatının ilk mahsullerini müellif eser ilişkisi bağlamında özetler Kutadgu Bilig, Dîvânu Lügâtî't-Türk, Atebetü'l- Hakâyık ve Divan-ı Hikmet'in birbirleriyle olan benzerlikleri ve farklılıklarını karşılaştırır Yusuf Has Hacib, Kaşgarlı Mahmud, Edip Ahmed Yüknekî ve Hoca Ahmed Yesevî'nin Türk kültürü üzerindeki etkisini yorumlar.				➤ Kemi kli, 2011, 17-40
5	13. yy TİE Tarihi Mevlana C. Rumi,	Teşekkül Dönemi Türk İslam Edebiyatının edebî mahsullerini müellif eser ilişkisi bağlamında özetler				➤ Mengi, 2010, 47-70.

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

6	Eserleri ve Tesirleri	13 ve 14 yüzyılın en önemli isimlerinden Mevlana, Sultan Vele, Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre, Âşık Paşa ve Gülşehri gibi müelliflerin Türk kültürüne etkisini yorumlar				➤ Coşan, 155-176. <u>N efes</u>
	Hacı Bektaş-ı Veli ve Türk Kültürüne Etkileri	Müelliflerin Türkçeye yaptığı katkıyı değerlendirir				
6	14. yy TİE Tarihi Yunus Emre	Teşekkül Dönemi Türk İslam Edebiyatının edebî mahsullerini müellif eser ilişkisi bağlamında özetler				➤ Mengi, 2010, 71-99.
		13 ve 14 yüzyılın en önemli isimlerinden Mevlana, Sultan Vele, Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre, Âşık Paşa ve Gülşehri gibi müelliflerin Türk kültürüne etkisini yorumlar				➤ Tatçı, "Yunus Emre", <u>DİA</u> .
		Müelliflerin Türkçeye yaptığı katkıyı değerlendirir				➤ <u>Hak Bir Gönül Verdi Bana</u>
7	15. yy TİE Tarihi Süleyman Çelebi ve Mevlid Nazım Şekilleri	15. yüzyılda yazılan klasik dönem edebî metinlerin en önemlilerini açıklar				➤ AÖF 126-129.
		Türk Edebiyatının Anadolu'daki Klasik Döneminde ortaya çıkan eserlerin islamlaşmaya olan katkısını değerlendirir				➤ Yıldız, 2016, 331-397.
						➤ <u>Mevlid (Kadınlardan Mevlidi)</u>
8	Ara Sınav Haftası					
9	16-20. yy tarih Regaibiyye Türü Hilye-i Hakânî, Hilye Türü Niyaz-i Mısırî Tevhid Türü	16. yüzyıldan 20. yüzyıla kadarki döneme dek yazılan klasik dönem edebî metinlerin en önemlilerini açıklar.				➤ AÖF 137-151.
		Türk Edebiyatının Anadolu'daki Klasik Döneminde ortaya çıkan eserlerin islamlaşmaya olan katkısını değerlendirir.			X	➤ <u>Niyazi-i Mısırî Tevhid (Zihî kenz-i hafî k'andan ...)</u>
10	Edebî Türler: Allah İle İlgili Şeyh	Türk İslam Edebiyatı sahasında yazılan dinî türleri birbirinden ayırt eder.				➤ AÖF 157-178.
		Dinî türleri eser müellif ilişkisi açısından örnekler.				➤ <u>Münâcât (Şeyh</u>

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

	Gâlib	Edebî bir metnin tür bilgisini kaynakları ile olan bağı bağlamında değerlendirir.		X		<u>h</u> <u>Galib-</u> <u>Efendi</u>
1 1 .	Edebî Türler: Hz. Peygamber r ile ilgili	Türk İslam Edebiyatı sahasında yazılan dinî türleri birbirinden ayırt eder.				➤ AÖF 183- 203.
		Dinî türleri eser müellif ilişkisi açısından örnekler.				➤ <u>Kırk</u> <u>Hadis</u> (<u>Okçuzâ</u> <u>de</u>
		Edebî bir metnin tür bilgisini kaynakları ile olan bağı bağlamında değerlendirir.		X		
1 2 .	Mevlânâ ve Mesnevî Üzerine Edebî Türler: Hz. Peygamber r ile ilgili (devam)	Türk İslam Edebiyatı sahasında yazılan dinî türleri birbirinden ayırt eder.				➤ AÖF 183- 203.
		Dinî türleri eser müellif ilişkisi açısından örnekler.		X		➤ <u>Miraci</u> <u>yye</u> (<u>Bu</u> <u>rsevi</u>)
		Edebî bir metnin tür bilgisini kaynakları ile olan bağı bağlamında değerlendirir.		X		
1 3 .	Edebî Türler: Diğer	Türk İslam Edebiyatı sahasında yazılan dinî türleri birbirinden ayırt eder.				➤ AÖF 209- 229.
		Dinî türleri eser müellif ilişkisi açısından örnekler.		X		
		Edebî bir metnin tür bilgisini kaynakları ile olan bağı bağlamında değerlendirir.		X		
1 4 .	Tercüme ve Şerh Geleneği ve Örnekler	Metin inceleme yöntemlerini birbirinden ayırt eder.				➤ Akso yak, "Meti n Şerhi ", <i>Eski Türk Edebi yatı El Kitab</i> ı, s.353 -361.
		Tercüme eserleri tanır.				
		Şerh eserleri ayırt eder.				
1 5 .	Yazma Eserlerin Özellikleri ve Temel Kavramlar	Yazma eserlerin şekilsel özelliklerini tanımlar.				➤ DİA ilgili madd eler.
		Yazma eserlere düşürülen kayıtları birbirinden ayırt eder.				
		İhtisar faaliyetlerinin mahiyetini özetler.				
		Yazma eserlerin ciltleriyle ilgili temel kavramları özetler				

Ders İzlenec Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası

- Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %25'ini, ara sınav sonrası işlenen konuların %75'ini kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.

Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler

Öğrenci Sorumlulukları:

- 1.
- 2.
- 3.

Ödevler

Konusu:

Açıklama:

Son Teslim Tarihi:

Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

Ders Değerlendirme

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Adet	Değer
Ara Sınav	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri	Adet	Değer
Final Sınavı	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		%60
Toplam		%100

Ders İş Yüğü

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	14	2	28
Bireysel Çalışma	14	1	14
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	1	7	7
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	1	10	10
Okuma	14	1	14
Toplam İş Yüğü (Saat)			75
AKTS (Toplam İş Yüğü/25)			75/25=3

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Program Çıktıları (PÇ) ile Eğitim Psikolojisi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Çıktıları	Öğretim	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
Program Çıktıları								
PÇ 1. İlahiyat alanında kazanılan yeterliliklere dayalı, kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir.		4	2	5	5	5	5	5
PÇ 2. İlahiyat alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.		2	2	5	5	5	5	5
PÇ 3. İlahiyat alanında karşılaşılan kadim ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözüm bulmada bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.								
PÇ 4. İlahiyat alanındaki bilgi ve becerileri kullanarak, hem kendisinin hem de sorumluluğu altında çalışanların kişisel ve mesleki gelişimine yönelik etkinlikleri planlar		4	3	3	3	3	3	
PÇ 5. İlahiyat alanında edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir ve yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.		5		3	3	3	5	5
PÇ 6. İlahiyat alanındaki çeşitli bilimsel, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır.			3	3	3	3	3	3
PÇ 7. Anadilde ve yabancı dilde ilahiyat alanında kuramsal ve uygulamalı bilgileri izler ve bunları ilgili alandaki paydaş kişi ve kuruluşlarla paylaşır.								
PÇ 8. Çağın gerektirdiği dijital okuryazarlık becerisine sahip olur bunu ilahiyat alanında etkin bir şekilde kullanır.			3	3	3	3	3	3
PÇ 9. Dini anlayış ve uygulamaların evrensel, toplumsal, hukuki ve etik değerlere ilişkin yansımaları hakkında farkındalık sahibidir.			3	3	3	3	3	3
PÇ 10. Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahip olarak bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.			4	3	3	3	3	3
PÇ 11. İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinler arası araştırma, inceleme, analiz ve yorum yapar.		4	3	5	5	5	5	5

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Eğitim Psikolojisi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Çıktıları	Öğretim	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
Programa Özgü Ölçütler								
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma								
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma								
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme								
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma		2	2	2	2	2	2	2
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma		3	3	3	3	3	3	3
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma		3	2					
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma								
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma							5	5
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma								
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma								
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma		5	3	4	4	4	5	5
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma								
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma		2	2	2	2	2	2	2
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma		5	5	5	5	5	5	5

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.